

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1479. usque ad annum 1494

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1768

VD18 90118340

§. 118. Ludovici XI. obitus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66444](#)

cum enim Delphinus ob juvenilem æta- Sæcul. XVI.
tem ægre admodum ex tam periculo A.C. 1483.
negotio eluctari posset, sive deum pro-
spero sive adverso Marte pugnaret, hinc
semper consultius fore dicebat, quod nulla
mora Angli mare redeundo trajicerent;
omnino enim regni salutem exposcere a-
jebat, ut cum omnibus Principibus sal-
tem per quinque vel sex annos pacem
haberet. Cuncta hæc mandata dedit
animo adeo sibi præsente, ut nunquam,
inquit Comminæus, tanta judicii acie
prædictus fuisse videretur. Paucos ad-
huc dies supervixit, nunquam de morbi
violentia conquestus, ac summo pietatis
fensu divina, quæ ægris administrari sol-
lent, sacramenta percepit, non nisi de
Deo colloquia miscens, ac nonnullas pre-
ces ad B. V. Mariam effundens, ut in die
Sabbati ex hac vita decebendi gratiam
per eam impetraret.

§. CXVIII.

Ludovici XI. obitus.

Piis Ludovici votis adfuit Beata Vir- Comm. cap.
go; obiit enim Plessiaci die Sabbati 12. lib. 6. in
trigesima mensis Augusti vespere hora fin. Polyd.
octava Anno ætatis suæ sexagesimo pri- Virgil. l. 25.
mo, Regni vigesimo tertio. Ejus corpus,
ut constituit, ad ædem Beatae Mariae de
Cleriacum non longe ab Aureliis sepultum
est;

Secul. XV. est; specialissima enim religione sacram
A.C. 1483. illius imaginem venerabatur, tantoque
 ardore in ejusdem Ecclesia terræ man-
 dari concupierat, ut in eos, qui corpus
 ejus aliorum transferri curarent, a Su-
 to IV. excommunicationis Bullam ob-
 nuerit.

Quoniam. ibid. Princeps erat, ut refert Comminæ
 c. 13. in adversis sagacissimus, in pervestigandi
Paul. Emil. hominum studiis atque consiliis felici-
 simus, nec minus in iis in rem suam ve-
 tendis apprime peritus, ad furorem u-
 que suspiciosus, siveque auctoritatis stu-
 diosissimus, sui judicii voluntatisque tre-
 nacissimus, injuriarum oblivisci nesciu-
 ac populi sui oppressor non insimus, ce-
 tera inter ævi sui Principes optimus. (*)
 Idem Auctor testatur, quod Ludovicum
 nunquam animo pacatum, ac tranqui-
 lum, sed continuo mærore agitatum vi-
 derit: afferit tamen, quod Rex conjugen
 suam proscripto cujuscunque alterius
 fœminæ amore tenerrimo affectu com-
 plexus fuerit, bellisque implicitus pa-
 cem exoptaverit, & pace potitus belli ge-
 rendi avidissimus extiterit. Porro lite-
 raturæ prorsus expers non erat, Joannis
 de Arconvalia Magisterio usus; Mathe-
 sis quoque, ac Astrologiae elementa di-
 dicit

(*) Mgr. Lector hæc inter se conciliare pos-
 terit,

dicit a Joanne Collomano; quinimo refe- Sæcul. XV.
A.C. 1483.
runt nonnulli, hunc ipsum Regem elucu-
brasse librum, cui titulus: *Bellorum rosa*,
pro institutione Caroli VIII. Filii sui con-
cinnatum, saltem haud dubitare licet, i-
pius cura, atque labore in lucem pro-
diisse eximia duo collectanea, unum de
Sanctione Pragmatica, alterum de juri-
bus Galliæ in Regnum Neapolis, utrum-
que ad ejusdem Delphini eruditionem
conscriptum: Ejusdem quoque liberali-
tate Bibliotheca ad Luparam ingentima-
nuscriptorum Codicum numero locuple-
tata est, ejusque Praefecturam ipsius de-
mandabat Roberto Gaguino Mathurino-
rum generali Præposito, qui Historiam
Franciæ conscripsit. Præterea Ludovi-
cus Ordinis S. Michaelis statuta condi-
dit, inter quæ articulus habetur, quo
sancitum, ut semper vacuus relinquatur
locus pro illo, qui hujus Ordinis Histo-
riam elucubraret.

Memoriæ etiam proditum est, quod
Europa Ludovico in acceptis referre de-
beat artem, qua per sectionem ex corpo-
ribus humanis calculi extrahuntur; quip-
pe ejus permisso Parisienses Chirurgi
primum hujus scientiæ rudimentum in
quodam satellite ad suspendium damna-
to fecerunt, & quidem prospero experi-
menti successu; hic enim integre sana-
tus, diu superstes vixit. Rara insuper
erat

Secul. XV.
A.C. 1483.

erat in hoc Principe hominum indole discernendi facultas; ipse etiam primus omnes mensuras, & pondera per totum Regnum ad æqualem normam reducere ac per cunctas Provincias universales eorum usum introducere aggressus et nec minus privatis quibuscumque suis ad amissum tribui curavit. Dux erexit Parlamenta, alterum Burdegam Anno millesimo quadragecentesimo sexagesimo secundo; alterum vero in Burgundia, cum ageretur Annus supra millesimum quadragecentesimus septuagesimus sextus. Religiosus, piusque vide ambiebat, singulis septimanis animam suam sacra confessione perpurgabat, mazaro sacras instituebat peregrinationes. Ipse quoque in Gallias piam introxit consuetudinem meridiano tempore ad recitationem *Angelus Domini &c.* deinde campanæ signo populum excitando pileo suo affixam gestabat plumbum B. V. Mariæ imaginem, quam saepius præcipue vero ad læti nuncii famam obculo venerabatur. Frequenter indicabat supplicationes, singulari cultu sacra honorabat reliquias, eratque in Ecclesiastis valde liberalis: Attamen cunctis licet hisce dotibus insignis esset, pluribus tamen vitiis scatebat. Testatur Mezerius 20.3 vit. Lu-
Abr. chron. 20.3 vit. Lu-
dov. XI. in 12 jus illum plusquam quatuor millia hominum, eorumque potissimum partem absque

absque judicii ordine morte multo tasse, **Sæcul. XV.**
 pluribus unda submersis, aliis supra asse- **A.C. 1482.**
 rem progredi jussis, quo deorsum incli-
 nato in rotas aculeis ac novaculis arma-
 tas præcipites agebantur. Spreto alio-
 rum consilio sibi uni obtemperabat, &
 Viros nobilitate generis claros odio ha-
 bebat; Verbo: nemo unquam aliam,
 quam Ludovici aulam vidit, in qua sub-
 lesta fides liberiori imperio dominabatur,
 cunctis Preceribus ad Regis exemplum
 compositis.

§. CXIX.

*Binæ Ludovici conjuges, ejusque
 liberi.*

Adhuc Delphinus erat, & jam ad se- **S. Mart. ge-**
 cundas nuptias transire compelleba- **neat. Franc.**
 tur. Prima ejusdem conjux erat Mar- **lib. 8. cap. 9.**
 garita Jacobi I. Scotiæ Regis Filia, quam
 decimo quarto ætatis suæ, Christi au-
 tem anno, ut fertur, millesimo quadri-
 gentesimo trigesimo sexto duxerat. Ea
 Anno supra millesimum quadragesimo
 quadragesimo quinto absque liberis
 decedente, Rex sex annos in viduitate
 transegit, haud amplius, donec Rex pro-
 clamaretur, ad secundos thalamos pro-
 cessurus, nisi id temporis rerumque ne-
 cessitas postulasset. Ergo secundo con-
 nubio Carolinam Sabaudiæ Ducis filiam
Hist. Eccles. Tom. XXX, **L.** tum